

Eesti Keskkonnanjuhtimise Assotsiatsiooni teabeleht ilmub kolm korda aastas ning on mõeldud assotsiatsiooni liikmete ja laiema üldsuse teavitamiseks EKJA tegevusest ja keskkonnanjuhtimisest.

SISUKORD

LK 2-3

EKJA SEMINAR

Liisa Kähr. Ökoloogiline maksureform ja uued maksud

LK 4-5

UUDISEID EUROOPAST

LK 6

Uued keskkonnanalased õigusaktid (juuni-august 2007)

Saaremaa süvasadama rajamise menetluse analüüs

LK 7

Olavi Tammemäe. Eesti Riigikontroll ja keskkonnanauдитеerimise globaalne koordineerimine

LK 8

TRÜKIS

EMAS easy väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele

MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL

ISO 14001 STATISTIKA

Tere teabelehe lugejad!

Päevad jäävad aina lühemaks ning vihmasajud tihenevad. Loodame, et lisaks kartulivõtule ja laste kooli saatmisele jääb teil aega võtta kätte ka EKJA järjekordne teabeleht. Käesolev teabeleht teeb kokkuvõtte EKJA ökomaksureformi seminarist, Euroopas toimuvast ning uutest Eesti keskkonnanalastest õigusaktidest. Lisaks saate teavet Kõrgeimate Kontrolliasutuste (riigikontrollide) Rahvusvahelise Organisatsiooni (INTOSAI) keskkonna-

auditi töörühma tööst, mille sekretariaat asub alates 2007. aasta novembrist Eesti Riigikontrolli juures ning mida juhib endine Keskkonnaministeeriumi abiminister Olavi Tammemäe. Tavapärastel annamete teavet ka saabuvate sündmuste ja ISO 14001 statistika kohta. Huvitavat lugemist!

Viire Viss
EKJA sekretariaat
ekja@ekja.ee

EESTI KESKKONNASÕBRALIKE ORGANISATSIOONIDE KONKURSS 2007

KESKKONNAMINISTEERIUM

Juba neljandat korda selgitatakse Keskkonnaministeeriumi eestvõtmisel välja Eesti kõige keskkonnasõbralikumad organisatsioonid*.

Konkursi eesmärk on tunnustada Eesti organisatsioonide jõupingutusi ja investeeringuid keskkonnasaaste vähendamiseks, propageerida keskkonnanahidlikku tootmisviisi ja teadvustada avalikkuses säästva arengu suunalist tegevust. Konkursil võivad osaleda kõik Eestis tegutsevad organisatsioonid.

Kandideerida on võimalik kahes põhikategoorias: suured organisatsioonid (250 ja enam töötajat) ning väikesed ja keskmise suurusega (alla 250 töötaja) organisatsioonid ja neljas alakategoorias:

- keskkonnanjuhtimine
- keskkonnasõbralik toode või teenus
- keskkonnasõbralik protsess
- rahvusvaheline koostöö.

Konkursil osalemise dokumentide esitamise tähtaeg on **1. november 2007**.

Dokumente hindab hindamiskomisjon ning võitjad kuulutatakse välja detsembris 2007.

Eesti konkursi võitjad saavad õiguse osaleda üleeuroopalisel keskkonnasõbralike ettevõtete konkursil, mida korraldatakse iga kahe aasta tagant. Kandidaatide esitamistähtaeg 20. jaanuar 2008.

Lisateave konkursi kohta: **www.envir.ee/tipp** või Maris Malva, **maris.malva@envir.ee**, tel. 626 0742 KKM keskkonnanahidalduse ja -tehnoloogia osakond.

*Organisatsioonid on ettevõtted, ametiasutused, kohalikud omavalitsused ja valitsusvälised organisatsioonid, avalik-õiguslikud asutused, nende osad või ühendused, millel on oma tegevusvaldkond ja iseseisev juhtimine, olenevata sellest, kas nad on iseseisvad juriidilised isikud või mitte.

KONTAKTID:

Eesti Keskkonnanjuhtimise Assotsiatsioon
Pk 160, 10502 Tallinn
Tel: +372 627 6100
Faks: +372 627 6101
E-post: ekja@ekja.ee
www.ekja.ee

International Network for
Environmental Management

EKJA SEMINAR

ÖKOLOOGILINE MAKSUREFORM JA UUED MAKSUD

*Liisa Käbr, Eesti Maksumaksjate Liidu
endine jurist*

24. mail kiitis Vabariigi Valitsus heaks maksu- muudatuste paketi, mis koosneb peamiselt tulumaksu- ja aktsiisimuutustest. Plaani kohaselt tõusevad järgmisel aastal ka mootor- rikutuste aktsiisimäärad ja elektrienergiale hakkab kehtima aktsiis 5 senti kilovatt-tunni kohta.

Aktsiisimäärade tõstmise eesmärkidenä nimetatakse rahva tervise ja keskkonnanahoiu parandamist ning eurole ülemineku saavutamist. Räägitakse küll palju maksude ja aktsiiside tõusust ning riigieelarve laekumisest (ja mittelaekumistest), kuid unustatakse mainida, et maksude tõus on seotud ka ökomaksureformiga, mida viimastel aastatel on üritatud rakendada.

Maksude tähtsuse tutvustamiseks ökomaksureformis, lähiaastate maksumuutustest ülevaate andmiseks ning keskkonnamaksude kasutuse üle arutlemiseks korraldas Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioon 12. juunil seminari teemal „Ökomaksureform ja uued maksud“. Seminaril sõna saanud erinevate osapoolte esindajad suutsid seal väga huvitavaid seisukohti avaldada.

Ökomaksureformi alused ja maksud selle osana

Ettekannet alustas Riigikogu liige **Marek Strandberg** ilmeka näitega valitsuse tegevusest. Ta meenutas Jaroslav Hašeki vahva sõdur Švejki lugudes kirja pandud simulantide väljaselgitamise meetodit I maailmasõja ajal – parimaks lahenduseks osutus klistiiri, hiniini ja märgade linade kombinatsioon. Siit tõmbas esineja paralleeli valituse üritusele ravida majandussimulante ja -hädasid vaid ühe meetodiga – kehtestada energiasektoris energiaaktsiis. Alates 2008. aastast maksustatakse elektrienergiaaktsiisiga, ühtlasi aga ei pea ettevõtjad enam maksma CO₂ saastetasu.

Erakonna Eestimaa Rohelised fraktsiooni aseesimees Strandberg tõi statistikast kõnekaid näiteid, kuidas Eesti on üks kõrgema energiakasutusega riike Euroopa Liidus – 1 krooni

teenimiseks raiskame võrreldes Taaniga 12 korda ja Jaapaniga 14 korda rohkem energiat. Oluline on mõista, et lisaks energiatarbimise piiramisele (mida aitab täita energiaaktsiis) on väga oluline suunata energiatootjaid ka keskkonnasõbralikumalt tootma, millele aitaks kaasa energiatootjatele mõeldud CO₂ maks.

Energia säästmiseks tuleks tähelepanu pöörata ka ehitustegevusele. Eestis ei soosita ehitusi, mille tulemusena väheneksid energiakulutused. Iseenesest oleks selleks mitmeid võimalusi, kasvõi näiteks tulumaksu alandamine. Seda aga ei soovi valitsus teha, tulumaksu on niigi alandatud – paraku samavõrra nii raiskajatele kui ka säästjatele.

On selge, et maksud muudavad majanduslikku käitumist, kuid ühekülgsed maksumehhanismid muudavad paratamatult ühekülgselt ka majanduse. Ettekandja hinnangul põhjustab energiatootjate CO₂ maksude asendamine energiaaktsiisiga nii ühekülgsust kui ka inflatsiooniriski.

Energiatoodete maksustamise tulevik

Energiatoodete maksustamise tuleviku teemal jätkas seminari Rahandusministeeriumi maksupoliitika osakonna peaspetsialist **Lauri Lelumees**.

Valitsusliidu koalitsioonilepe näeb ette, et ökoloogilise maksureformi elluviimist jätkatakse ehk siis maksukoormus jagatakse ümber tulu maksustamist vähendades ja keskkonnakahjulike tegevuste (sh energiatoote) maksustamist suurendades. Ka teiste seminaril osalenute sõnul tuleb inimest

mõjutada tema kõige nõrgema koha ehk siis rahakoti kaudu, sest kahjuks tihti ainuüksi jutust ei piisa.

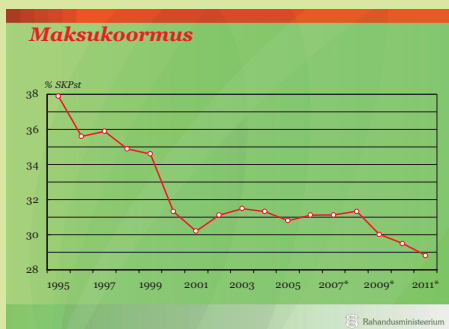
Rahandusministeeriumi esindaja juhtis tähelepanu ka asjaolule, et ökomaksureformi läbiviimisel üldine maksukoormus ei tõuse, vaid pigem langeb.

Mootorkütuseid ootavad lähiajal ees mitmed aktsiisitõusud. 1. jaanuarist 2008¹ tõusevad bensiini, diislikütuse, petrooleumi ja vedelgaasi aktsiisimäärad Euroopa Liidu miinimumtasemeni. Tuleb ka märkida, et Euroopa Liit andis meile üleminekuajal 2010. aastani, kuid eelnõuga saavutame alammäära kaks aastat varem. Sellega toome varasemaks aktsiisi tõusuga kaasneva inflatsiooni mõju, et hiljem täita euro kasutusele võtmiseks vajalik inflatsioonikriteeriumi nõue.

Bensiini aktsiisimäär tõuseb 4500 kroonilt 5620 kroonini 1000 liitri kohta ehk siis 1 liitri kohta on aktsiisitõus 1,12 krooni + käibemaks ning diislikütuse liitril 1,33 krooni + käibemaks. Aktsiisitõusust laekuvast tulust peaks kasu saama suur hulk autokasutajaid, sest praegu kehtiva teeseaduse alusel kulutatakse teehoidu summa, mis vastab vähemalt 75% kütuseaktsiisi ja 25% erimärgistatud kütuseaktsiisi kavandatavast laekumisest. Arvestuste järgi peaks järgmisel aastal teehoidu juurde tulema 519 miljonit krooni.

Vedelgaasi aktsiisimäär on sel aastal 1570 kr 1000 kg kohta, mis alates järgmisest aastast tõuseb 1960 kroonini. Ühtlasi saavutatakse muudatusega Euroopa Liidu aktsiisi miinimumäär vedelgaasile. Vedelgaasi aktsiisimäär on oluliselt madalam kui näiteks bensiinil või diisliil. Vedelgaasi kõrgem maksustamine ei ole hetkel põhjendatud, kuna kasutatavatest mootorkütustest saastab vedelgaas keskkonda kõige vähem. Vedelgaas on mootorkütuseks alternatiiviks eelkõige bensiinile, sest bensiini kasutatavaid mootorsõidukeid saab vedelgaasi kasutusele ümber ehitada.

¹ Alkoholi-, tubaka- ja kütuseaktsiisi seaduse, keskkonnatasude seaduse ning teeseaduse muutmise seaduse eelnõu.

Üldine maksukoormus 1995–2011

Allikas: Rahandusministeerium

energiatood	kehtiv aktsiisimäär	2008	2009	2010 EL kohustus
bensiin (pliiivaba) 1000 l	4500 kr	4800 kr	5200 kr	5620 kr
diislikütus 1000 l	3840 kr	4200 kr	4600 kr	5165 kr

Samuti tõuseb järgmisest aastast petrooleumi aktsiisimäär 4730 kroonilt 1000 liitri kohta 5165 kroonile, mis on ühtlasi energia-maksustamise direktiivi järgi Euroopa Liidu miinimummäär.

Täiesti uue muudatusena kehtestatakse alates 2008. aastast soojuse tootmiseks olevale maagaasile Euroopa Liidu miinimum-aktsiisimäär, mis on 157 kr 1000 m³ kohta. Maagaasile kehtestatakse aktsiis eelkõige fossiilse kütuse võrdse maksustamise põhimõttest tulenevalt – kuna ülejäänud kütteinena kasutatavad kütused on aktsiisiga maksustatud, siis tekitaks selline maksuvabastus ebavõrdset konkurentsi. Kuna maagaasi kasutamine kütteks on siiski mõnevõrra keskkonnasõbralikum kui raske kütteõli kasutamine, on sellele kehtestatud ka madalam aktsiisimäär.

Nagu juhtis tähelepanu ka Rahandusministeeriumi esindaja, aitab maagaasi maksustamine läbi viia ökoloogilist maksureformi, andes signaali taastuvate kütuste laialdasemaks kasutamiseks (taastuvad kütused on aktsiisist vabastatud). Teatavasti on ka Eesti energiapoliitika üheks eesmärgiks taastuvate kütuste osakaalu tõsta. Biokütuste kasutamise soodustamiseks on neile kehtestatud aktsiisivabastus, mis sisuliselt on käsitatav maksusoodustuse vormis antava riigiabina. Riigiabi andmine on üldjuhul keelatud, kuid kuna eelpool mainitud aktsiisivabastus teenib keskkonnakaitselisi eesmärke, siis on Euroopa Komisjon selleks loa andnud.

Rahandusministeeriumi arvutuste alusel tõuseb maagaasi maksustamise tõttu soojuse hind eratarbijale umbes 3,5%. Maagaasi hind eratarbijale keskmise tarbimise korral on 5,4 krooni 1 m³ kohta, aktsiis oleks 18,5 senti. Suurtarbijale müüdava gaasi hind võib olla umbes kaks korda odavam (2-3 kr). Maagaasi puhul tekib võrguettevõtjal maksukohustus maagaasi omatarbimisel ja tarbijale edastamisel, välja arvatud kui tarbijaks on teine võrguettevõtja või koostootja (nt Iru Soojuselektrijaam). Koostootjal tekib maksukohustus maagaasist soojuse tootmisel, sest temale maagaasi tarnimisel ei ole võrguettevõtjal täpselt teada, milline osa maagaasist maksustatakse (st kasutatakse soojuse tootmiseks).

Energiamaksustamise direktiivist 2003/96/EÜ tulenevalt maksustatakse alates 2005. aastast tahkeid kütteinena, sh põlevkivi-kütteõli. Siiski on sel mõningad erandid ja aktsiisivabastus laieneb ka kaugküttevõrgu kaudu edastatava soojuse tootmisele või kodumajapidamistes kütteinena kasutatavale põlevkivikütteõlile. Aktsiisivabastusel on meil üleminekuperiood kuni 31. detsembrini 2009.

Palju poleemikat on tekitanud valitsuse plaan kehtestada alates 2008. aastast aktsiis elektrienergiale. Osade keskkonnakaitsjate arvates ainuüksi sellest liigutusest ei piisa, samas muretsevad paljud

inimesed elektri hinnatõusu pärast. Plaanis on hakata maksustama elektrienergiat ja topeltmaksustamist ei toimu, kuna elektrienergia tootmise sisend (põlevkivi) on aktsiisist vabastatud. Eestile on elektrienergia aktsiisi osas ettenähtud üleminekuperiood 31. detsembrini 2009, mil aktsiisi miinimumkohustus oleks olnud 15,65 kr/MWh (mitteäriiline otstarve) ja 7,8 kr/MWh. Järgmisest aastast kavandatava muudatusega on aktsiisimääraks 50 kr/MWh, mis on ligi kolm korda kõrgem kui Euroopa Liidu miinimumkohustus!

Muudatusega prognoosis Rahandusministeerium riigi tulusid kasvatada ca 300 miljoni krooni võrra. Siiski mõjutab aktsiisi kehtestamine hinda vaid osaliselt, kuna samal ajal ei pea elektritootja enam maksma CO₂ saastetasu. Saastetasust vabastatakse ka elektri ja soojuse koostootjad. Tähelepanu on pööratud ka CO₂ saastetasu kaotamisele üldisema konkurentsipoliitika mõttes. Nimelt kui CO₂ saastetasu maksimisest vabastatakse ainult elektritootjad, võib tegemist olla riigiabiga. Riigiabi ja konkurentsipoliitika küsimused on aga Euroopa Komisjoni pädevuses, mis tähendab, et maksuvabastusele tuleks taotleda komisjonilt riigiabi luba.

Lisaks tuleb elektritootmisel maksta ka keskkonnatasusid, kuid neid ei saa arvestada aktsiisi hulka.

Keskkonnamaksud – kuhu need kaovad?

Seminari lõpetas keskkonnamaksude² teemalise ettekandega AS Eesti Energia keskkonnajuht ja EKJA juhataja esimees **Tõnis Meriste**, kes andis ülevaate, mida tehakse laekuvate keskkonnatasudega. Erinevate keskkonnatasude maksmise kohustus tuleb keskkonnatasude seadusest, mis koondab endas seitset erinevat varemkehtinud seadust.

Keskkonnakasutuseks loetakse järgmisi tegevusi, mille eest tuleb maksta keskkonnatasu:

- kasvava metsa uuendusraie,
- maavaravaru kaevandamine,
- veevõtt,
- kalapüük,
- jahipidamine,
- saasteainete heitmine välisõhku, veekogusse, põhjavette või pinnasesse ning
- jäätmete kõrvaldamine prügilasse ladestamisel või muude toimingute abil, mille tulemuseks on jäätmete keskkonda viimine.

Keskkonnakasutus on tasuline sellise tegevuse ulatuses, mis nõuab keskkonnaloa olemasolu. Keskkonnatasud kantakse ettevõtetootmiskuludesse, need mõjutavad konkurentsivõimet ning sunnivad ettevõtet muutma oma tegevust ja võtma kasutusele keskkonnakaitselisi meetmeid. Keskkonnatasud, mis laekuvad riigieelarvesse, on sihtotstarbelised ja need suunatakse tagasi keskkonna valdkonda SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaudu. Kohaliku omavalitsuse eelarvesse laekuvatel keskkonnatasudel kindel sihtotstarve puudub.

Prognooside järgi on Eesti riigil võimalik aastatel 2007-2013 kasutada keskkonnatasusid kokku vähemalt 5,4 mld krooni ehk siis aastas keskmiselt 77 mln krooni, mis on 1,4 korda rohkem kui aastatel 2004-2006.

Peamist tähelepanu on siiani pööratud veeprobleemide lahendamisele, mis moodustab koos jäätmekäitlusega umbes 60% kogu raha kasutusest. Samas saavad valdkonnad, millest laekub enim keskkonnatasusid, tagasi kasutusse vaid ca 6% vahenditest – vaatamata sellele, et sealgi on probleemid väga suured. Samuti on vähe tähelepanu pööratud keskkonnateadlikkusele ja -tehnikale.

Lisaks laekuvatele keskkonnatasudele on Eestil võimalik aastatel 2007-2013 kasutada struktuurivahendite toetusi kokku 53,3 mld krooni, mis teeb aasta kohta umbes kaks korda rohkem kui aastatel 2004-2006.

Struktuurivahenditest on plaanitud rahastada järgmisi tegevusi:

- haritud ja tegus rahvas – 8,9 mld kr
- teadus- ja arendustegevuse võimekuse ning ettevõtete uuendusmeelsuse kasv – 13,5 mld kr
- paremad ühendusvõimalused – 10,8 mld kr
- säästev keskkonnakasutus – 12,6 mld kr
- piirkondade terviklik ja tasakaalustatud areng – 6,1 mld kr
- suurem haldusvõimekus – 0,3 mld kr.

Teemat kokku võttes ütles ettekandja, et hetkel kasutatakse keskkonnatasusid peamiselt veemajanduse korrastamiseks, kuid loodetavasti hakatakse rohkem toetama ka teadlikkuse kasvu, tehnoloogiate arengut ning muid olulisi keskkonnakasutuse ja elukvaliteediga seotud sektoreid. Edaspidi keskkonnatasude suurus pigem kasvab kui kahaneb.

Märkus: artikkel on ilmunud ka ajakirja MaksuMaksja 2007. a augusti numbris.

² Eesti seadused terminit „keskkonnamaksud“ ei sätesta, kuid siiski on see mõiste laialdaselt kasutusel. Keskkonnamaksude all mõeldakse üldjuhul nii riiklike makse, millel on keskkonnakaitselised eesmärgid, kui ka tasusid, mida makstakse loodusressursside kasutamise ja saastamise eest. Saastetasu ja loodusvarade kasutusõigustasu loeti kuni 06.01.1994 maksudeks, vastavalt siis saastemaksuks ja ressursimaksuks. Kuna sellised maksud ei vasta maksukorralduse seaduses toodud maksu definitsioonile, tuli need ümber kujundada teist liiki makseteks. Varem sellist probleemi ei saanud tekkida, sest 1989-1994 kehtinud maksukorralduse seaduses puudus maksu definitsioon.

UUDISEID EUROOPAST

KASVUHOONEGAASI HEITMETE HULK LANGES EUROOPAS 2005. AASTAL MÄRGATAVALT

Euroopa keskkonnaagentuuri hinnangul vähenes Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside heide 2005. aastal 0,7% võrra. Saasteainete vähenemine oli põhjustatud elektri ja soojuse tootmisest tulenevate heitmete vähenemisest, samuti kodumajapidamisest, teenuseosutajatelt ning maantee-transportidist tulenevate heitmete vähenemisest. See teave ilmneb aruandest, mille EL koostab igaaastaselt ÜRO raamkongressile kliimamuutuste osas (UNFCCC). Heitmete vähenemine elektri- ja soojuse tootmisest tuleneb söe baasil tootmise asendamisest gaasiga. Kodumajapidamistes ning teenusepakkujatelt tulenevate heitmete hulk vähenes tänu pehmele talvele ja vähesemale kütmisele.

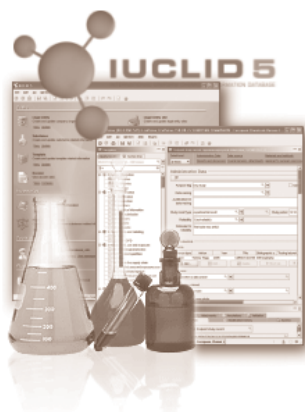
2005. aasta suurim absoluutne heitmete tase oli 15,4 miljonit tonni süsihappegaasi. Seda põhjustas madal jõgede tase, kus hüdroelektrit tootvate generaatorite energia tootmine asendati söepõhise tootmisega.

UUDISEID EUROOPAST

IUCLID 5 ANDMEBAAS NÜÜD SAADAVAL ELEKTROONILISELT

Rahvusvaheline ühtlustatud kemikaaliteabe andmebaasi IUCLID 5 (International Uniform Chemical Information Data Base) on võimalik nüüdsest siseneda interneti vahendusel tasuta.

Süsteem loodi EÜ Nõukogu määruse – 793/93/EMÜ kaubanduslike keemiliste ainete riski hindamise ja kontrolli kohta (EÜT L 084, 05.04.1993, lk 1-75) – kohaste andmete elektrooniliseks edastamiseks.

UUDISEID EUROOPAST

IUCLID 5 on oluline infotehnoloogiline vahend kõigile kemikaalidega tegelevatele ettevõtetele, et toime tulla kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist reguleeriva REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals) määrusega, mis jõustus käesoleva aasta suvel. Mis veelgi tähtsam, tegu on tarkvaraga, mille kasutamist REACHi määruuses ettenähtud kemikaalide registreerimisel nõuab Euroopa kemikaaliamet ECHA (European Chemicals Agency).

Kõik organisatsioonid, kel tuleb silmitsi seista REACH-is nõutud andmete esitamise, saavad kasutada IUCLID 5, et edastada, salvestada, hooldada ning muuta andmeid kemikaalide omaduste ning mõjude kohta. Samuti aitab andmebaas luua aine(te) registreerimise tehnilisi toimikuid vastavalt REACHi nõuetele.

IUCLID tarkvara võib kasutada igaüks (eelkõige keemiatööstusettevõtteid ja valitsusasutused), et koguda, esitada, säilitada ja vahetada teavet keemiliste ainete ohtlike omaduste ja mõjude kohta vastavalt OECD nõuetele.

Lisateave:

IUCLID 5 saab maha laadida aadressilt <http://ecbwbiu5.jrc.it>

EUROOPA KOMISJON ON JÕUDMAS KOKKULEPPELE EUROOPA LIIDU VEE SAASTEAINETE PIIRMÄÄRADE OSAS

EL-i liikmesriigid on valmis heaks kiitma uusi veekvaliteedi standardeid peamiste saasteainete osas. Vastav direktiivi eelnõu on üks mitmest ettepanekust, mida arutati keskkonnaministrite vahel nende viimasel kohtumisel Saksamaa presidendi ametiaja jooksul.

Valitsustepoolne toetus ühtsele eelnõule on tugev. Selles sisalduv tekst on üsna sarnane eelnõudele, mida on 2007. aasta jooksul arutatud. Eelnõuga ei ole rahul Taani, kes eelistaks karmimat kontrolli. Eesti, vastupidiselt, oleks rahul nõrgema

kontrolliga: Mõlemad aga ei oma piisavalt häält Liidu enamushääletussüsteemis, mistõttu vaidlusi tõenäoliselt ei teki.

Peamine muutus seisneb liikmesriikidele vabaduse andmisel veestandardite eesmärkide saavutamiseks, kus piirmäärasid võib seada saasteainete sisaldusele setetes ja veeorganismides, mitte ainult vees. Seda aga ainult juhul, kui see "tagab vähemalt samal tasemel kaitse".

Esimesele lugemisele esitatud kompromiss-eelnõu ei võtnud arvesse mitmed Euroopa Parlamendi nõudmisi. "Selle

dokumendi kokkukirjutamisel ei ole üldse võetud arvesse parlamendi hääletustulemusi", kaebas Taani roheliste parlamendiliige Margrete Auken.

Parlamendiliikmed soovivad näha kvaliteetseid standardeid nii veele, setetele kui veeorganismidele. Samuti soovivad nad lisada nimekirja 28 kemikaali, mille puhul Komisjon peaks otsustama, kas lisada need eriti ohtlike kemikaalide nimekirja. Valitsused ei nõustu tõenäoliselt kummagi nõudmisega.

Direktiivi eelnõu tekst:

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07st10/st10790-ad01.en07.pdf>

UUDISEID EUROOPAST UUDISEID EUROOPAST UUDISEID EUROOPAST

PARIMAD LIFE KESKKONNAPROJEKTID AASTATEL 2006–2007

LIFE programm on äsja avaldanud ulatusliku uurimuse tulemused, kus hinnati 63-e 2006. aastal lõppenud LIFE keskkonnaprojekti ning selgitati välja parimad. "Parima" vääriliseks osutusid 22 projekti, mis panustavad kõige enam kas kohesesse või pikaajalisse keskkonna, majanduse ja sotsiaalsfääri paranemisse; mis on uudsed ja laialdaselt kasutatavad ja vastavad poliitikate eesmärkidele ning on rahaliselt tasuvad.

Parimaid LIFE keskkonnaprojekte tunnustati juba kolmandat aastat järjest. Sarnane hindamine viidi läbi ka 2004.-2005. ja 2005.-2006. aastatel ning need tulemused on saadaval LIFE kodulehel.

22-st 2006-2007. aasta parimast projektist auhinnati viite tiitliga "parimatest

parim". LIFE komitee liige Nicole Kerkhof, kes on ühtlasi ka Hollandi keskkonnaminister, lausus: "Kõik väljavalitud projektid osutusid ülimalt edukateks, kuid viis "parimatest parimat" kogusid kõige enam poolthääli ning see tegi lõpliku valiku lihtsaks".

Viis "parimatest parimat" (mitte tähtsuse järjekorras):

- Microfinishing (LIFE02 ENV/IT/000052) – projekt keraamiliste plaatide uuest keskkonnahoidlikumast kuivlõppviimistlusest
- Empereur (LIFE03 ENV/NL/000476) – terviklikku tootepoliitikat (IPP) järgiv projekt, kus kasutati esmakordselt uudset pinnatöötamise tehnoloogiat plakeeritud toodetele
- REF (LIFE03 ENV/UK/000615) – projekt, mille käigus projekteeriti ja ehitati

energiat säästvad ja keskkonnahoidlikud modulaarsed segukuumutajad

- PVTrain (LIFE02 ENV/IT/000064) – projekt energiasäästlike ja tõhusate fotoelektrilise tehnoloogiate kasutamisest rongides
- Membrane Bioreactor (LIFE02 ENV/NL/000117) – projekt andis esmakordselt põhjaliku ülevaate MBR (membraanbioreaktor) tehnoloogia rakendamisest reovee puhastamisel.

Parimate LIFE keskkonnaprojektide otsimine jätkub juba järgmisel aastal, hoolimata LIFE programmi üleminekust LIFE+-iks.

LIFE programmi interneti kodulehele on lisatud lehekül, mis koosneb nimetatud projektidele viitavatest linkidest, aruanetest ning viidetest kõigile 22-e parima kodulehele. Samuti avaldatakse sügisel broüüur parimate projektidega, mis on kättesaadav ka LIFE kodulehel.

Lisateave: <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

EUROOPA KOMISJON ANNAB ÜLEVAATE VIIMATI ASET LEIDNUD KESKKONNAALASTEST SAAVUTUSTEST, HETKEPRIORITEETIDEST NING TULEVIKUPLAANIDEST

Euroopa Komisjon on heaks kiitnud kuuenda keskkonnavalase tegevusprogrammi (6EAP) esialgse aruande, mis annab ülevaate edusammudest alates 6EAP algusest 2002. aastal ning hindab eesisevaid väljakutseid aastani 2012. Aruanne tõdeb, et EL on rakendanud poliitikameetmeid, mida antud programmis on plaanitud kasutada. Komisjon jätkab keskendumist 6EAP-i neljale prioriteetsele valdkonnale, milleks on 1) kliimamuutustega toimetulek, 2) bioloogilise mitmekesisuse hävimise pidurdamine ja looduskaitse, 3) keskkonnast tulenevate tervisekahjustuste vähendamine, 4) loodusvarade ja jäätmete mitteesäästliku kasutuse pidurdamine.

Komisjon on heaks kiitnud ka oma iga-aastase keskkonnapoliitika ülevaate, milles antakse ülevaade 2006. aasta Euroopa Liidu keskkonnapoliitika arengutest ning vaadeldakse detailsemalt liikmesriikide poliitikate tulemuslikkust. On märgata, et kliimamuutus on kõrgemal poliitilisel

platvormil kui kunagi varem ning pälvib üha rohkem tähelepanu. Edusamme on tehtud ka säästva arengu strateegiate uuendamisel, REACH kemikaalide direktiivi rakendamisel ja bioloogilise mitmekesisuse ja loodusvarade säilitamisel.

Euroopa Liidu keskkonnavolinik Stavros Dimas mainis: "EL-i keskkonnapoliitika loob elanike jaoks käegakatsutavaid tulemusi ning on aidanud Euroopa tööstusettevõtetel tõusta maailma liidriteks ökotehnoloogiate alal. Hoolimata edust kasvab kasvuhooonegaaside heitmete hulk, bioloogilise mitmekesisuse vähenemisele pole veel piiri tõmmatud, saastatus kahjustab endiselt elanikkonna tervist ning jäätmete kogus suureneb Euroopas pidevalt. Komisjon rakendab käesolevat keskkonnavalast tegevusprogrammi täie tõsidusega, et neid probleeme ohjata.

Lisateave: <http://ec.europa.eu/environment/policyreview.htm>

Vahearuanne teeb kokkuvõtte, et Komisjon keskendub 6EAP raames järgmistele tegevustele:

- Rahvusvahelise koostöö tõhustamine EL-i keskkonnapoliitikate elluviimisel
- Keskkonnapoliitika tõhusam lõimimine teiste poliitikatega nagu nt energia-, transpordi-, põllumajandus-, kalandus-, välispoliitika
- Majandusmeetmete, eriti maksude, kasutuse suurendamine keskkonnavalaste eesmärkide saavutamiseks. Komisjon julgustab liikmesriike kasutama pigem keskkonnamakse kui tööjõuga seotud makse
- Olemasolevate seaduste kvaliteedi parandamine ning rakendamise ja täitmise tõhustamine
- Keskkonnatehnoloogiate ja keskkonnasäästlike lahenduste arendamisele kaasaaitamine ning ühiste standardite väljatöötamine.

Käesoleva teabelehe väljaandmist toetab Euroopa Liidu Leonardo da Vinci programmi poolt rahastatav HERMES II projekt. Lisateave: www.eco-net.ee.

ECO-NET.EE

Jätksuutliku ettevõtja teabeallikas

Education and Culture

Leonardo da Vinci

HERMES II

UUED KESKKONNAALASED ÕIGUSAKTID

Jäätmeseaduse muutmise seaduse võttis Riigikogu vastu 13. juunil 2007 ning muudatused jõustusid 14. juulil 2007. Paragrahvi 64 lõige 4 muudeti ja sõnastati järgmiselt: saatekirja koostab jäätmekäitleja paber- või digitaal-dokumendina, allkirjastades digitaaldokumendi digitaalallkirja seaduses sätestatud korras, ning edastab selles sisalduvad andmed keskkonnaministri määratud veebipõhisesse andmebaasi. Alates 2008. aasta 1. oktoobrist koostatakse saatekiri ainult digitaaldokumendina, arvestades eelmises lauses sätestatud nõudeid.

Riigikogu võttis 14. juunil 2007 vastu **Keskonnatasude seaduse muutmise seaduse**, mis jõustub 1. jaanuaril 2008. Seadus paragrahvi 19 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: süsinikdioksiidi (CO₂) välisõhku heitmise eest maksab saastetasu soojuse tootja vastavalt soojuse tootmisel välisõhku heidetud CO₂ kogusele. Lisaks asendatakse paragrahvi 19 lõikes 6 aastaarv «2009» aastaarvuga «2008».

Alkoholi-, tubaka- ja kütuseaktsiisi seaduses tehakse vastavalt Riigikogu 14. juuni 2007 otsusele mitmeid muudatusi. Seaduse pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: Alkoholi-, tubaka- ja kütuse- ja elektriaktsiisi seadus (seadus jõustub 1. jaanuaril 2008). Paragrahvi 1 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: Käesoleva seaduse kohaselt maksustatakse aktsiisiga alkohol, tubakatooted, kütus ja elektrienergia (edaspidi koos nimetatuna aktsiisikaup).

Paragrahvi 19 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: Kütus ja elektrienergia (enne oli paragrahvi nimi kütus). Sama paragrahvi lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: Kütus käesoleva seaduse mõistes on pliivaba ja pliibensiin, lennukibensiin, petrooleum, diislikütus, eriotstarbeline diislikütus, kerge kütteõli, raske kütteõli, põlevkivikütteõli ja vedelgaas (edaspidi koos nimetatuna mootorikütus ja kütteõli), kivisüsi, pruunsüsi ja koks (edaspidi koos nimetatuna tahkekütus), maagaas ning kütusesarnane toode. Kütusena käsitatakse käesoleva seaduse mõistes ka mootorikütusest, kütteõlist ja kütusesarnasest tootest erinevat vedelat põlevainet (edaspidi vedel põlevaine) ja biokütust, mida kasutatakse, pakutakse müügiks või müüakse mootorikütuse või kütteinena. Lisaks muudetakse ja täiendatakse antud paragrahvis lõikeid KNi numbritega.

Antud seaduse paragrahvi 21 täiendatakse lõikega 31 järgmises sõnastuses: Elektrienergia tootmine käesoleva seaduse mõistes on elektrienergia tootmine elektrituruseaduse tähenduses. Sama paragrahvi 21 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: Aktsiisikaupa on lubatud toota aktsiisilaos. Alkoholi on lubatud denatureerida aktsiisilaos või tollilaos. Kütust on lubatud töödelda tollikontrolli all töötlemise

või seestöötlemise tolliprotseduuril või tolliladustamise tolliprotseduuril. Tahkekütuseid, maagaasi, elektrienergiat, vedelat põlevainet ja käesoleva seaduse § 19 lõike 14 punktides 2 ja 4 nimetatud biokütust, välja arvatud biokütust, mille KNi kaheksa numbrit on 3824 90 99, võib toota väljaspool aktsiisiladu. Käesoleva seaduse § 19 lõike 14 punktis 1 nimetatud biokütust ning biokütust, mille KNi kaheksa numbrit on 3824 90 99, peab tootma aktsiisilaos juhul, kui nimetatud biokütust toodetakse mootorikütuse või kütteinena kasutamiseks. Ajutiselt ladustatud kütust on lubatud erimärgistada ka tolliterminalis.

Seaduse paragrahvi 24 täiendatakse lõigete 62 ja 63 järgmises sõnastuses: Maagaasi võrguettevõtjal tekib maksukohustus maagaasi kasutusele võtmisel soojuse tootmiseks ning maagaasi edastamisel sellisele tarbijale, kes ei ole võrguettevõtja ega maagaasist soojuse ja elektrienergia koostootja. Maagaasist soojuse ja elektrienergia koostootjal ning võrguväliselt soetatud maagaasi tarbijal tekib maksukohustus maagaasi kasutusele võtmisel soojuse tootmiseks.

Elektrienergia võrguettevõtjal tekib maksukohustus elektrienergia kasutusele võtmisel tarbimiseks ja edastamisel sellisele tarbijale, kes ei ole võrguettevõtja. Omatootetud elektrienergia tarbijal ja otseliini kaudu edastatud elektrienergia tarbijal tekib maksukohustus elektrienergia kasutusele võtmisel tarbimiseks.

Paragrahvi 29 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses: Riigieelarvesse laekunud elektriaktsiis kasutatakse keskkonnatasude seaduses sätestatud korras keskkonnatasudest saadava raha kasutamise samadel eesmärkidel. Kogu seaduses on vastu võetud suurel hulgal parandusi ja muudatusi (peamiselt paragrahvid 19-75).

16. augustil 2007 võttis Vabariigi Valitsus vastu **Metsaressursi arvestuse riikliku registri põhimääruse**, mis kehtestatakse Metsaseaduse ja Andmekogude seaduse alusel. Metsaregistri pidamise eesmärk on arvestuse pidamine metsa pindala, tagavara, paiknemise, seisundi, omaniku, kasutamise ja selle kitsenduste üle. Metsaregistri vastutav töötaja on Keskkonnaministeerium. Registri vastutav töötaja tagab metsaregistri pidamise ja metsaregistri ülesannete täitmise. Metsaregistri volitatud töötleja on Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus.

Koostamisel olevad eelnõud (Keskkonnaministeeriumi ettevalmistada):

- Kalapüügiseaduse muutmise seaduse eelnõu (27.06.07)
- "Osoonikihti kahandavatele ainetele esitatavad nõuded muutmise" eelnõu (28.06.07)
- Keskkonnaministri 27. detsembri 2006 määruse nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“ muutmise (7.08.07)

SAAREMAA SÜVASADAMA RAJAMISE MENETLUSE ANALÜÜS

2007. a kevadel kaitses Meelis Uustal Tallinna Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonnas magistritöö **“Avalikes huvides olulise objekti rajamise menetlus Saaremaa Tamme sadama näitel”**, milles analüüsiti Saaremaale Tammele süvasadama rajamise menetlust. Töös otsiti vastust küsimusele, kas Saaremaa süvasadama rajamine Tammele on toimunud õiguspäraselt ning kõiki häid planeerimise ja keskkonnamõju hindamise tavaid silmas pidades. Lisaks uuriti seda, kas otsustajatel oli otsuste tegemiseks piisavalt informatsiooni, et hoida ära ja minimeerida võimalik negatiivne keskkonnamõju. Selleks analüüsiti Saaremaa sadama rajamise asjakohaste planeeringute (Ninase poolsaare üldplaneering, Saaremaa sadama detailplaneering) ja tegevuslubade (vee erikasutusluba, ehitusluba, sadamapass) menetluste käiku ning hinnati ainsas menetluse jooksul valminud keskkonnamõju hindamise aruandes sisalduva informatsiooni piisavust erinevate otsuste tegemiseks.

Analüüsi tulemusena leiti, et Tamme sadama rajamise menetluste käigus rikuti mitmeid menetlusnõudeid, mistõttu sadama rajamine ei toimunud õiguspäraselt ega häid tavaid arvestades. Ainus sadama rajamise menetluse käigus koostatud keskkonnamõju hindamise aruanne koostati vee erikasutusloa menetluse käigus, kuid seda kasutati nii üldplaneeringu ja detailplaneeringu kehtestamisel kui ka kolme tegevusloa välja andmisel. Keskkonnamõju hindamise aruanne oli piisav vaid vee erikasutusloa väljastamise otsuse tegemiseks. Teiste tegevuslubade väljastamise või kehtestamise otsuste tegemiseks polnud otsustajatel piisavalt informatsiooni.

Magistritöö on elektrooniliselt kättesaadav aadressil <http://www.seit.ee/failid/140.pdf>

EESTI RIIGIKONTROLL JA KESKKONNAAUDITEERIMISE ÜLEILMNE KOORDINEERIMINE

Olavi Tammemäe, INTOSAI keskkonnaauditi töörühma sekretariaadi juhataja

Eesti Riigikontrollile on alates 2007.

a novembrist usaldatud väga suur vastutus rahvusvahelisel tasandil – Eesti Riigikontroll võtab Kanadalt üle ÜRO egiidi all tegutseva **Kõrgeimate Auditiasutuste** (riigikontrollide) **Rahvusvahelise Organisatsiooni (INTOSAI) keskkonnaauditi töörühma (WGEA)** juhtimise.

Ülevaade INTOSAIst ja WGEAst

INTOSAI on rahvusvaheline Kõrgeimate Kontrolliasutuste (riigikontrollide) Rahvusvaheline Organisatsioon (*International Organization of Supreme Audit Institutions*), mis asutati 1953. aastal ja kuhu praegu kuuluvad 186 riigi kõrgeimad auditiasutused. INTOSAI juhtorganiks on iga kolme aasta tagant toimuv kongress ja 16-liikmeline nõukogu.

INTOSAI eesmärgiks on parandada auditite kvaliteeti, võimaldades kogemuste vahetamist ja arendades auditimetoodikat. 1977. aastal kehtestati INTOSAI auditistandardid, millest lähtuvad nii avaliku kui ka erasektori audiitorid kogu maailmas.

INTOSAI egiidi all tegutsevad sisuliselt küsimustega rahvusvahelised töörühmad, kelle tegevusest sõltub kõigi 186 riigi auditimetoodika, -teadmiste ja -oskuste areng.

WGEA – *Working Group on Environmental Auditing* – on üks kümnest kogu INTOSAI arengut mõjutavast töörühmast. Keskkonnaauditi töörühm asutati 1992. aastal. Praegu kuuluvad sellesse töörühma 58 riigi kõrgeimad auditiasutused ja see on INTOSAI suurim töörühm.

WGEA eesmärgiks on edendada keskkonnaaudititeid nii liikmesriikides kui ka riikides, mis pole WGEA liikmed. WGEA töö strateegiliseks juhtimiseks on moodustatud juhtkomitee (*steering committee*), kuhu kuulub 21 riiki. Juhtkomitee koosolek toimub kord aastas.

WGEA töörühma tööplaan koostatakse kolmeks aastaks ja sellest tulenevalt toimub töö kolmeaastaste tsüklite kaupa. 2002.-2007. aasta sügiseni oli WGEA eesistujaks Kanada kõrgeim kontrollikoda.

WGEA töörühma eesistuja ülesandeks on:

- suhelda regioonide ja liikmesriikidega ning esindada WGEAd rahvusvahelisel tasandil säästva arengu ja keskkonnapoliitika

teemalistes diskussioonides (*World Summit, Millennium Report* jm)

- koordineerida ja tagada WGEA tööplani täitmine ning selle regulaarne uuendamine
- suhelda regionaalsete töögruppidega ja liikmesriikidega eesmärgiga kaasata neid tulemuslikumalt WGEA tööplani täitmisse
- saada ülevaade keskkonnaaudititest ning jälgida ja analüüsida metoodika arengusuundi
- hallata keskkonnaauditite andmebaasi
- hallata ja arendada WGEA kodulehekülge <http://www.environmental-auditing.org>
- toimetada ja levitada elektroonilist infokirja *Greenlines*.

Eesti WGEA eesistujaks

Sisuliselt võib Eestile usaldatud tööd ja vastutust võrrelda riikide eesistumisega Euroopa Liidus. Erinevus on selles, et riigikontrollide hulgas on eesistumised jagatud valdkondade kaupa ja Eesti võtab üle keskkonnaaldkonna auditite ülemaailmse koordineerimise. Kui 1990-ndatel oli Eesti Riigikontroll välispartneritelt pigem abi saaja, siis nüüd on Riigikontroll muutunud üha enam abi andjaks ja teadmiste pakkujaks.

Juhtiva rolli võtmine rahvusvahelise keskkonnaauditi arendamisel haakub väga hästi Eesti üldiste arengusuundadega aastani 2030, mis on kirjas strateegias „Säästev Eesti 21”, millel rajaneb ökomaksureform jt algatused paindlikuma ja säästlikuma heaoluühiskonna poole liikumiseks.

Töörühma juhtimine teiste INTOSAI tegevust muudes valdkondades vedavate riikide kõrval, nagu Norra, Ungari, Suurbritannia, Ameerika Ühendriigid, Mehhiko, Maroko, Peruu jt on Eesti riigile suureks väljakutseks. WGEA töö koordineerimine annab võimaluse tutvustada rahvusvaheliselt nii Eesti riigi edusamme keskkonnavalal kui ka panustada säästva arengu hindamise auditimetoodika arendamisse kogu maailmas. Väikeriigis seisavad kõrgeimad auditiasutused probleemi ees, kuidas anda maksumaksjale kindlus ressursside otstarbeka kasutamise kohta kõigis valdkondades, kui napib nii spetsialiste kui ka raha. Eesistujana on Eestil rohkem võimalusi väikeriikide probleemidele tähelepanu juhtida ja neile lahendusi otsida.

Kavandatud tegevus üle maailma

Uue, senisest mahukama töökava järgi tuleb WGEA-s Eesti eesistumisel alustada ja kolme aasta jooksul ellu viia viis suurprojekti:

- regionidevaheline kliimamuutuste paralleelaudit (juhivad Kanada);
- regionaalsed paralleelauditid (regioonid ise valivad teemad, juhivad regiooni koordineatorid);
- juhendamaterjali koostamine, et auditeerida valitsuste toimetulekut kliimamuutustega (juhivad Norra);
- juhendamaterjali koostamine, et auditeerida valitsuste jätkusuutliku energiatehnika juurutamisel (juhivad Tšehhi Vabariik);
- juhendamaterjali koostamine, et auditeerida valitsuste toimetulekut keskkonnanõuete täitmisel metsanduses (juht Indoneesia), mineraalsete loodusressursside kaevandamisel (juht Tansaania) ja kalanduses (juht Lõuna-Aafrika Vabariik).

Tööperioodi jooksul organiseerib Eesti lisaks jooksvale tööle koos vastuvõtivate maadega kaks töökoosolekut (WG-12 ja WG-13) ning vajaduse korral 3-4 juhtkomitee koosolekut. WGEA teeb koostööd UNEP-i, OECD ja UNCSD-ga, samuti Maailmapangaga.

Riigikontrolli võimekuse suurendamine

Eesti Riigikontrollis on loodud suure rahvusvahelise kohustuse täitmiseks vastav sekretariaat, kus hakkab tööle 4-5 inimest.

Eesistumise rahastamiseks on vaja suurendada Riigikontrolli eelarvet perioodil 2008-2010 umbes 4-5 miljonit krooni aastas. Töörühma jaoks pole vaja luua täiesti uusi tugisüsteeme (IT, avalike suhete ja välissuhete teenistus), vaid tuleb arendada olemasolevaid. Olulise osa eelarvest võtavad transpordi- ja tõlkekulud. WGEA ametlik töökeel on inglise keel, info ja dokumendid tuleb aga tõlkida jooksvalt INTOSAI viide ametlikku töökeelde (inglise, prantsuse, saksa, hispaania ja araabia). See tähendab ka kõigis neis keeltes kodulehekülje pidamist.

Vabariigi valitsus on avaldanud eelmisel aastal kabinetinõupidamisel Riigikontrollile toetust ja nõustunud vajaliku finantseerimist tagama, et Eesti ja meie riiki esindav Riigikontroll saaksid rahvusvahelise tasandi ülesandeid täita vajaliku vääriskusega. Täielikku toetust parlamendi nimel avaldas ka kõigi Riigikogu fraktsioonide esindajatest koosnev riigieelarve kontrolli erikomisjon.

Lisateave: www.riigikontroll.ee ja <http://www.environmental-auditing.org>

TRÜKIS

EMAS easy väike ja keskmise suurusega ettevõtetele

Euroopa Liidu keskkonnanajuhtimise ja -auditeerimise süsteem (EMAS) on keskkonnanajuhtimisvahend, mis on mõeldud

organisatsioonide keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamiseks ja täiustamiseks ning avalikkusele ja teistele huvirühmadele asjakohase teabe edastamiseks. 2001. aastal täiendati EMAS-i määrust ISO 14001 nõuetega. Nii EMAS, ISO 14001 kui ka nende rakendamise meetodid on välja töötatud suuretegevõtete silmas pidades, seetõttu on väikeettevõtetele nende rakendamine sageli liiga töömahukas, ressursse nõudev ning bürokraatlik. EMAS easy annab võimaluse juurutada EMAS-it kõigi nõuete kohaselt võttes arvesse väikeettevõtte suurust ja võimalusi.

Trükis annab 35 leheküljel ülevaate EMAS easy meetodi kohaselt keskkonnanajuhtimissüsteemi rakendamise 30 etapist – alates keskkonnaülevaate tegemisest ja lõpetades EMAS-i tõendamise ja registreerimisega. Juhendit on mõistlik kasutada koos koostajaga, mida on võimalik korraldada läbi EKJA.

Trükis on koostatud rahvusvahelise projekti EMAS easy raames ning selle on välja andnud Euroopa Komisjon.

Lisateave: EKJA, ekja@ekja.ee või
Säästva Eesti Instituut, seit@seit.ee

LIHKMED

Eesti Keskkonnanajuhtimise Assotsiatsiooni liikmeskond koosneb tegevliikmetest ja toetajaliikmetest. Tegevliige on ettevõtlusega tegelev juriidiline isik, riigiasutus või omavalitsus, kes tunnustab ja järgib assotsiatsiooni põhikirja ning maksab liikmemaksu. Tegevliikmel on üldkoosolekul hääleõigus.

Toetajaliige on juriidiline või füüsiline isik, kes on huvitatud assotsiatsioonis aktiivselt või passiivselt tegutsemisest ja osalemisest ühisüritustel. Toetajaliikmel ei ole üldkoosolekul hääleõigust, kuid ta maksab liikmemaksu. Liikmeks astumise infot leiab EKJA kodulehelt.

Eesti Keskkonnanajuhtimise Assotsiatsiooni liikmed

EESTI KESKKONNAJUHTIMISE ASSOTSIATSIOONI LIHKMED

Tegevliikmed: AS Kunda Nordic Tsement*, AS Eesti Raudtee*, YIT Ehitus*, AS EKSEKO*, AS Eesti Energia*, ELLE OÜ*, AS Tallinna Vesi*, Cleanaway Eesti AS*, AS Tallinna Sadam*, Langham OÜ*, Ragn-Sells AS, Bureau Veritas Eesti OÜ, Dulevo OÜ, Riigimetsa Majandamise Keskus, maxit Estonia AS, AS Irbistero, OÜ J. R. Technoconsult, Integre OÜ, AS Teede REV-2, AS Rakvere Lihakombinaat, Elcoteq Tallinn AS*, Stoneridge Electronics AS, AS Enprima Estivo, Det Norske Veritas Eesti OÜ, Tallinna Prügila AS, VSA Eesti OÜ.

Toetajaliikmed: ABB AS*, SEI-Tallinn*, Kertu-Liisa Terk*, Olavi Tammemäe*, Eike Riis, OÜ Hendrikson & Ko, AS TALTER, AS ELTEK, Alexander Efremov, AS K&H, Aleksandra Betmanova, OÜ TJO Konsultatsioonid, Ants Tammepuu, Anni Turro, AS ASPI, AS JALAX, Peeter Saks, AS ORTO, AS Mistra-Autex, Lembit Lait, AS ESTKO, Peep Pobbul, Rein Hunt, Celander Ehitus, AS Metroserf.

* Asutajaliikmed

MIS TEHTUD? MIS TEOKSIL?

12. juunil toimus hotellis Euroopa EKJA avatud seminar teemal Ökomaksureform ja uued maksud. Ettekanded: www.ekja.ee. Vaata ka artiklit lk 2-3.

19.-21. septembril ja 8.-9. novembril korraldab Arenguprogrammide Keskus EMI-ECO kemikaalide ohutu käitlemise koolituse. Hind 7200 krooni (+km).

Lisateave: www.emieco.ee

2.-4. ja 16.-17. oktoobril toimub Pärnus Terwise Paradiisis Rohelise Võtme koolitus. Roheline Võti (Green Key) on rahvusvaheline keskkonnamärgis, mis on suunatud turismiettevõtetele keskkonnasäästlikuks majandamiseks ning klientidele keskkonnast hooliva toote pakkumiseks.

Lisateave: Kaisa Hagi, tel 646 2488, kaisa@consumetric.ee, www.green.consumetric.ee.

8.-11. oktoobril korraldab BVQI siseaudiitorite kursuse:

8. oktoober - ülevaade kvaliteedijuhtimisest ja ISO 9001:2000 standardist

9. oktoober - siseaudiitorite kursus koos ülesannetega auditite läbiviimise teemal

10. oktoober - ülevaade keskkonnanajuhtimissüsteemidest ja ISO 14001:2004 standardist ning sellega seotud auditeerimine

11. oktoober - ülevaade töötervishoiu ja -ohutuse juhtimissüsteemidest ja OHSAS 18001:2007 standardist ning sellega seotud auditeerimine.

Kursuse hind on 1900 päevas, kolmel päeval osalemise hind 5000 krooni ja kõigil päevadel osalemise hind 6500 krooni (+km).

Lisateave ja registreerumine: Alar Sistok, alar.sistok@ee.bureauveritas.com, tel: 6676614, <http://certification.bureauveritas.ee>

15.-19. oktoobril korraldab BVQI IRCA (rahvusvaheline audiitorite register) poolt registreeritud ja heaks kiidetud kvaliteedisüsteemi (ISO 9001) juhtaudiitorite kursuse (IRCA2245). Kursuse hind 13 000 krooni (+km).

Lisateave ja registreerumine: Alar Sistok, alar.sistok@ee.bureauveritas.com, tel: 6676614, <http://certification.bureauveritas.ee>

16.-18. oktoobril toimub EKJA külastusreis Belgiasse. Külaskäigu jooksul kuulatakse ettekanneid Euroopa Komisjoni keskkonnapeadirektoraadilt (EMAS keskkonnanajuhtimissüsteemi arengud, ettevõtete keskkonnaõigusele vastavus) ja Brüsseli regiooni keskkonnaseisundist ja -tegevustest. Külastatakse erinevaid keskkonnanajuhtimissüsteeme rakendanud ettevõtteid ning tutvutakse Rahvusvahelise Keskkonnanajuhtimise Organisatsiooni (INEM) tegevusega.

1. novembril on Keskkonnainvesteeringute Keskuse projektitaotluste esitamise tähtaeg. Projekte saab esitada jäätmeäitluse, veekaitse, keskkonnakorralduse, looduskaitse, metsanduse, kalanduse ja keskkonnateadlikkuse alamprogrammides.

Lisateave: www.kik.ee

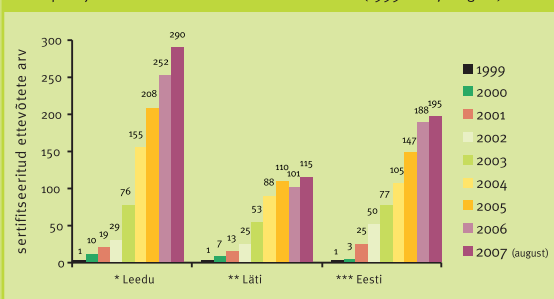
8. novembril toimub Rahvusraamatukogus (Tõnismäe 2) Säästva Arengu Foorum, mille teemaks on keskkonnapolitika loomimise strateegiad ja vahendid. Foorumi korraldab Säästva Eesti Instituut, kes tähistab ühtlasi ka oma 15. tegevusaastat.

Lisateave ja registreerumine: www.seit.ee.

22.-23. novembril toimub Tallinnas Sokos Hotel Viru konverentsikeskuses viies Eesti kodanikuühiskonna konverents.

Lisateave: Elina Kivinukk, elina@ngo.ee, tel: 630 9630 Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit (EMSL), www.ngo.ee

ISO 14001 juurutanud ettevõtete arv Balti riikides (1999–2007 august)

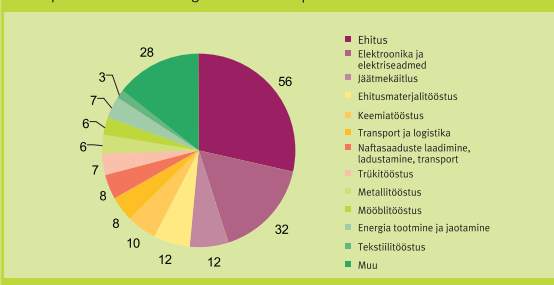

* Leedu Standardinõukogu: www.lsd.lt

** Läti Kvaliteediühing: www.lka.lv

*** Eesti Kvaliteediühing: www.eaq.ee

ISO 14001 sertifikaadid tegevusalade kaupa Eestis

Eesti Kvaliteediühingu kodulehe (www.eaq.ee) andmetel (august 2007)

Eestis on kaks Euroopa keskkonnanajuhtimise ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) rakendanud ettevõtet: Iru Elektriiaam ja AS Tallinna Vesi. Lätis ja Leedus null.

Allikas: KKM Info- ja Tehno-keskus <http://www.keskkonnanajuhtimise.ee/ettevotte/emas>